

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก *

MANAGEMENT EFFICENCY OF THE SUNDAY BUDDHIST STUDTY
CENTER OF THE SANGHA, MUEANG DISTRICT
NAKHON NAYOK PROVINCE

พระมหารักชาติ ปุณฺณชโน (ลำบัตติ)¹, พระมหาชินกร สุจิตโต² และ อาราดา ศรีคร้า³

Phramaha Rakchat Puññajano (Lambati)¹, Phramaha Chinnakorn Sucitto² and Arrada Sricrum³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: Suri1358355@gmail.com

วันที่รับบทความ : 11 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 16 พฤษภาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 18 พฤษภาคม 2568

Received 11 May 2025; Revised 16 May 2025; Accepted 18 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.910 จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 296 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ

Citation:

* พระมหารักชาติ ปุณฺณชโน (ลำบัตติ), พระมหาชินกร สุจิตโต และ อาราดา ศรีคร้า. (2568). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(3), 611-627.

Phramaha Rakchat Puññajano (Lambati), Phramaha Chinnakorn Sucitto and Arrada Sricrum. (2025).

Management Efficency Of The Sunday Buddhist Studty Center Of The Sangha, Mueang District Nakhon Nayok Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 611-627.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

การวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.48$) 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง อาศัยหลักธรรมคำสอน สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิดใคร่ครวญ 2) ด้านมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ปรับหลักสูตรและกิจกรรมการเพิ่มทางเลือกในการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะของผู้สอน 3) ด้านมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ การส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผล 4) ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมที่หลากหลาย 5) ด้านเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย การเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย โดยอาศัยความเชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ชาติไทย

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การบริหารจัดการ, ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

Abstract

This research article aims to 1) study the management efficiency level of the Sunday Buddhism Study Center. 2) Compare the opinions of students' parents on the efficiency of the management of the Sunday Buddhism Study Center. Classified according to personal factors 3) Present guidelines for promoting

efficiency in the management of the Sunday Buddhist Study Center. The research method is a combined method. Quantitative research uses questionnaires. The confidence value is 0.910 from the sample group: Parents of 296 students Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis using t-test and F-test. using one-way analysis of variance method In the case of three or more groups of primary variables When differences were found, the mean differences were compared by pair using the least significant difference method. and qualitative research Interviews with 9 important informants or people were analyzed descriptively.

The results of the research found that 1) the efficiency level of management of the Buddha Study Center Overall Sunday religion is at a high level ($\bar{X}=3.97$, S.D. = 0.48) 2) Results of comparing the opinions of students' parents on the management efficiency of the Sunday Buddhism Study Center. Classified by personal factors, it was found that Parents of students with gender, age, and educational level Occupation and monthly income differ. They have different opinions on the efficiency of the management of the Sunday Buddhist Study Center. no different Therefore, the research hypothesis was rejected. 3) Guidelines for promoting efficiency in the management of the Sunday Buddhist Study Center in all 5 areas, consisting of 1) promoting self-learning. Relying on the principles of teachings A variety of learning media and an environment conducive to contemplation 2) Flexibility to meet the needs of students Adjust the curriculum and activities to increase learning options. and developing teachers' skills 3) aspects are consistent with changes in education Using technology Promoting 21st century skills, developing measurement and evaluation models 4) Strengthening morality and ethics according to Buddhist principles Strengthening morality and ethics according to Buddhist principles Organize a variety of activities 5) Adding value and maintaining Thai identity

Strengthening and maintaining Thai identity By virtue of its connection with Buddhism, traditional culture and Thai national history

Keywords: Efficiency, Management, Sunday Buddhist Study Center

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์นั้น กรมการศาสนา ได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงกระบวนการ โดยมีมติมหาเถรสมาคม ระเบียบและประกาศ กรมศาสนาที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) มติมหาเถรสมาคม เรื่อง การขยายศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของกรมการศาสนา 2) มติมหาเถรสมาคม เรื่อง รายงานผลการสอบธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ของนักเรียนนักศึกษาที่ สอบได้ บันทึกลงใน หลักฐานการศึกษา 3) ระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ พ.ศ. 2550 และ 4) ประกาศกรมการศาสนา เรื่อง การจัดชั้นเรียนและหลักสูตรการเรียน การสอนของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งศูนย์ ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แบ่งได้ 2 ส่วน ดังนี้ 1) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอจด ทะเบียนต่อ กรมศาสนา โดยได้รับความเห็นชอบจากเจ้า คณะแขวง เจ้าคณะเขต และเจ้าคณะ จังหวัด 2) ในส่วนภูมิภาค ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด โดยได้รับความ เห็นชอบของเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ นายอำเภอ และเจ้าคณะจังหวัด โดยให้วัฒนธรรม จังหวัดเป็นนายทะเบียนและ เมื่อจดทะเบียนแล้วให้รายงานไปยังกรมศาสนา

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในระยะที่ผ่านมาจะ พบว่าวิกฤตการณ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เรื่องคุณภาพของศูนย์ฯ ที่ไม่เท่าเทียมกัน คนส่วน ใหญ่อาจไม่มีสิทธิที่จะเลือก ต้องยอมให้ลูกหลานเรียนในศูนย์ฯ ที่ไม่แน่ใจในคุณภาพ การ พัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจที่จะส่ง ลูกหลานไปเรียนนั้น จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานของศูนย์ฯ การบริหารจัดการศูนย์ฯ มี ประสิทธิภาพ และ มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดการมีมาตรฐาน คือ การดำเนินกิจกรรม และภารกิจต่างๆ ทั้งด้าน วิชาการและการบริการ และการจัดการได้สร้างความมั่นใจให้ ผู้รับบริการ ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มี ประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา

ที่ได้กำหนดไว้ การมีมาตรฐานเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและเกิดผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน (กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2554)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์โดยเฉพาะการใช้อำนาจปกครองต่างๆ และกระบวนการนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลถึงความสำเร็จของควมมีประสิทธิภาพและคุณภาพของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1,147 คน (ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 296 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{1,147}{1 + 1,147 (0.05)^2}$$

$$n = 296.38$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 296 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของพระสงฆ์แต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.910 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงเจ้าคณะอำเภอเมืองนครนายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมา ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูปหรือคน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

2.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.3 วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

2.4 สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม

(n=296)

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษา พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง	3.99	0.55	มาก
2) ด้านมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน	3.97	0.54	มาก
3) ด้านมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา	3.98	0.57	มาก
4) ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา	3.96	0.53	มาก
5) ด้านเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ไทย	3.95	0.52	มาก
โดยภาพรวม	3.97	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.55) รองลงมา คือ ด้านมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.57) ด้านมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.54) ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา ($\bar{X}=3.96$, S.D.=0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย ($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ผลการศึกษา		t	F	Sig.
	ยอมรับ	ปฏิเสธ			
สมมติฐานที่ 1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมืองจังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	0.297	0.743
สมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมืองจังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	0.371	0.774
สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมืองจังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	0.743	0.477
สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	0.108	0.980

สมมติฐาน ที่ 5 ผู้ปกครองนักเรียนที่

มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็น

ต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัด

นครนายก แตกต่างกัน

-

✓

-

1.071

0.362

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง อาศัยหลักธรรมคำสอนสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิดใคร่ครวญ 2) ด้านมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ปรับหลักสูตรและกิจกรรมการเพิ่มทางเลือกในการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะของผู้สอน 3) ด้านมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ การส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผล การปรับหลักสูตรให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4) ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา เน้นย้ำคุณค่า จัดกิจกรรมที่หลากหลาย และมีแบบอย่างที่ดี 5) ด้านเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย การส่งเสริมความหลากหลาย การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ การเสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย โดยอาศัยความเชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ชาติไทย

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ระดับของประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พบว่า ระดับกระบวนการบริหารจัดการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}=4.90$, S.D.=0.15) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงาน ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.57) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหาภาณุวัฒน์ ปฏิภาณเมธี, 2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านพื้นที่การเรียนนำไปสู่การยอมรับสมมุติฐานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูวาปีวรรณ (เล็ก ชาคโร), 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และด้านการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระสุทธิพงษ์ เตชธมโม (วรรัตน์พุทธางกูร), 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนตามวิสัยทัศน์เชิงนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้านเช่นกัน เมื่อเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ด้านการจัดการ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43) ด้านการเงิน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40) และด้านการบริหารบุคคล (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

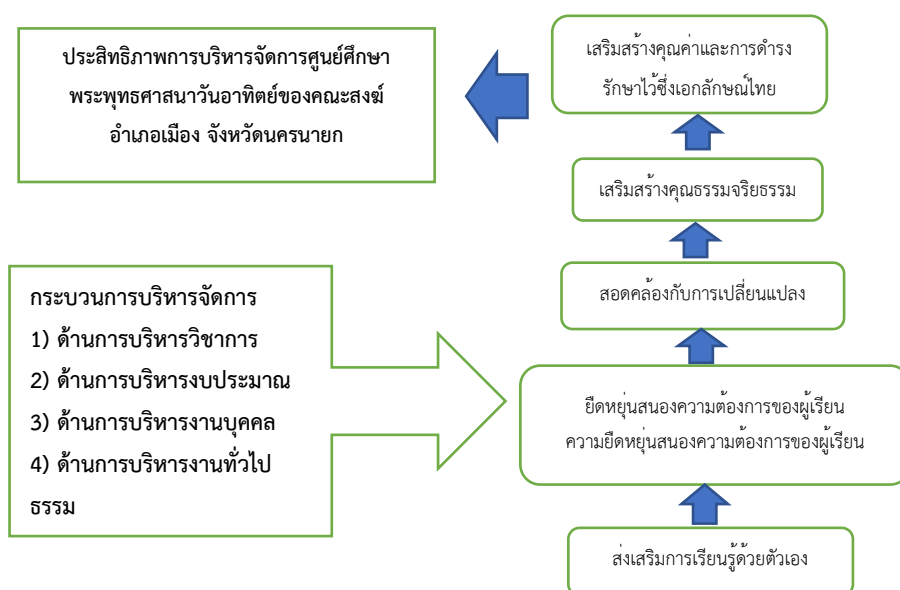
พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระใบฎีกาเทียนชัย เมธงกาโร (แก้วตมตา), 2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอเสนาให้จังหวัดสระบุรี” ผลการวิจัยพบว่าพบว่านักเรียนที่มีอายุและระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีเพศและสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูสังฆรักษ์เสกสรร ชีรงกูโร (พรมศรี), 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พบว่า ควรส่งเสริมให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เช่น ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีศักยภาพที่ดีในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน โดยอาศัยหลักธรรมคำสอน สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิดใคร่ครวญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูสุนทรสารวาที (ทองดี ญาณสาโร), 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

เชิงรุกของพระสังฆาธิการอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจน ด้านคุณภาพผู้เรียนและ ผู้สำเร็จการศึกษามีประสิทธิภาพตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระอธิการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว), 2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพผลการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวัน อาทิตยตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ” ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงาน ซึ่งมีความจำเป็นและต้องสอดคล้องกับบริบทของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ พัฒนาบุคลากรให้มีใจรักในการทำงาน ส่งเสริมให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 2) การ ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนมีความเหมาะสม และการส่งเสริมและประสานงานการจัด การศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับครูผู้สอน อีกทั้งให้การ สนับสนุนพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารศูนย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ 3) ความเอาใจใส่ในการบริหารจัดการตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ มีจิตอาสาในการทำงานพร้อมที่จะนาพาองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ร่วมกัน ขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์มุ่งสู่การเป็นชุมชนแห่งเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

การบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก มีองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก ดังนี้

1. กระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร วิชาการ การจัดหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ การวางแผน จัดสรร และใช้ทรัพยากรทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล การคัดเลือก อบรม และพัฒนาบุคลากรผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการประสานงานทั่วไปให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2. องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ของการบริหารจัดการ เน้นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) ความยืดหยุ่นของการจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการและบริบทของผู้เรียน 4) ความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคปัจจุบัน 5) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังคุณค่าทางศีลธรรม การส่งเสริมคุณค่าความเป็นไทยและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ กระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป + ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ประกอบด้วยส่งเสริมให้เห็นคุณค่า ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างคุณค่าและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ไทย = แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ยกระดับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ทันสมัย น่าสนใจ และสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้ากับชีวิตประจำวัน และการใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและซึมซับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการ สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างคณะสงฆ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สถานศึกษา และชุมชน ในการวางแผน กำหนดนโยบาย และสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วนและเกิดการบูรณาการการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

3. สนับสนุนทรัพยากรและสร้างความยั่งยืนทางการเงิน จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอและทั่วถึง รวมถึงส่งเสริมการระดมทุนจากภาคส่วนต่างๆ อย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ศูนย์ศึกษา มีความมั่นคงทางการเงินและสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จัดกิจกรรมพัฒนาครูอาสาสมัครแบบเข้มข้น จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นทักษะ การสอน เทคนิคการจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อการสอน และความรู้พื้นฐานทางพระพุทธศาสนา ที่จำเป็น

2. สร้างระบบติดตามและประเมินผลเบื้องต้น ออกแบบแบบสอบถามง่าย ๆ หรือแบบ สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อให้ครูอาสาสมัครสามารถเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสนใจ การมีส่วนร่วม

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้มีส่วนร่วมกับศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวของการเข้าร่วมศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทำ การวิจัยติดตามผลในระยะยาว

2. เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการและหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จ ทำการวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการ หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ต่างๆ ทั้งในและนอกพื้นที่

3. พัฒนารูปแบบการประเมินผลที่มีความหลากหลายและครอบคลุม วิจัยและพัฒนา รูปแบบการประเมินผลที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการวัดความรู้ทางพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). แนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ปีงบประมาณ 2554. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พระใบฎีกาเทียนชัย เมธงกาโร (แก้วตมตา). (2554). ประสิทธิภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนเขตพื้นที่อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูวาปีวรรณธรรม (เล็ก ชาคโร). (2560). การบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสังฆรักษ์เสกสรรค์ ธีรกุลโร (พรหมศรี). (2564). ประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. ใน สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสุนทรสารวาที (ทองดี ญาณสาโร). (2564). การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกของพระสังฆาธิการอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี. ใน สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาภาณุวัฒน์ ปฎิภาณเมธี. (2556). การบริหารจัดการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์จังหวัดลำปาง. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระสง่า จันทวณโณ (เปลี่ยนกลาง). (2563). การบริหารจัดการวัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ของคณะสงฆ์อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุทธิพงษ์ เตชธมโม (วรรณ์พุทธางกูร). (2560). การบริหารจัดการวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนตามวิสัยทัศน์เชิงนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. ใน สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการโสภณ ปิยธมโม (กิ่งแก้ว). (2560). ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอำนาจเจริญ. ใน สารนิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์. (2567). สถิติผู้ปกครองนักเรียน. เรียกใช้เมื่อ 14 มิถุนายน 2567 จาก [https:// catalog.dra.go.th /data set/b9c547f5-1de3-45ff-a412-16a3303486d5](https://catalog.dra.go.th/data%20set/b9c547f5-1de3-45ff-a412-16a3303486d5)
- Taro Yamane. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: New York: Harper & Row.